

mange år, og der har været arbejdet på at lave en tilbagetagelsesordning, en pantordning. Der er arbejdet med forskellige modeller, hvor IT-branchen har haft én model og forbruger-elektronikbranchen har haft en anden. Det er gået i stå, der er ikke rigtig sket noget, og det forlyder, at nu skal kommunerne kunne overtage det.

Jeg vil godt have at vide, hvad ministeren har af planer på disse områder. Det blev oplyst, at det kunne være færdigt første halvår 1997. Vi har hørt mange datoer i denne sag, og jeg vil godt høre, om det ikke kan komme igennem meget, meget hurtigt.

Vi kan forudse, at der sker en voldsom vækst på dette område. For hver ny pc og hvert nyt fjernsyn, der kommer ind, ryger mange gange et eller et halvt ud, for noget af det kommer selvfølgelig op på børneværelset. Men det er vigtigt for os at få taget hånd om dette problem, så vi ikke skal ud at rydde op mange år senere, når vi kunne gøre arbejdet ordentligt nu.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Ud over hr. Langkildes sidste spørgsmål har der været mange spørgsmål i debatten, og jeg vil foreslå, at mange af de spørgsmål bliver stillet skriftligt, så skal jeg sørge for, at man får et ordentligt svar.

Men jeg kan da godt med det samme svare med hensyn til elektronikaffald, at det er rigtigt, som hr. Langkilde nævner det, at forhandlingerne om en aftale om en tilbagetagningsordning på dette område har været forsinket af, at brancherne har været indbyrdes uenige.

Når jeg siger »uenige«, er det en mild betegnelse. De har faktisk været utrolig uenige, men det er mit håb, at der kommer en sådan aftale, eller rettere sagt, det er min forvisning, at der kommer en aftale meget tidligt i det nye år. Derfor vil jeg meget gerne gøre det i forhold til hr. Langkilde, at jeg giver Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg en orientering om, hvor langt vi er fremme, og hvordan ordningen skal laves.

Jeg tror, at man har fundet en god balance i synspunkterne, og jeg er kun ked af, at man ikke kunne blive enig brancherne indbyrdes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 40 af Anni Svanholt (SF), Tonna Bendtsen (S), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Bent Hindrup Andersen (EL) og Sonja Albrink (CD) vedtoges enstemmigt med 100 stemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 83: Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Fastsættelse af særlige vilkår, nægtelse og tilbagekaldelse af miljøgodkendelse, tilsyn, konfiskation, retlighedsfrakendelse m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 27/11 96).

Sammen med denne sag foretoges:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 82: Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter. (Forbud mod besiddelse og strengere straf).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 27/11 96).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Socialdemokratiet er tilhænger af mere lov og orden på miljøområdet. Virksomheder som Dansk Kabelskrot i Grænge og Proms i Sydsjælland illustrerer med al mulig tydelighed, hvor svært det er for myndighederne at håndtere miljøkriminalitet. Alt for ofte er miljøsyndere sluppet godt af sted med deres forurening uden at have fået en tilstrækkelig straf, og desværre er det ikke et ukendt fænomen, at millionregninger for at rydde op efter forurening er væltet over på borgerne. Det har i alt for høj grad været muligt at trække miljømyndighederne rundt i manegen, fordi håndhævelsesmulighederne eller tilsynsindsatsen har været utilstrækkelig.

På baggrund af det er det tilfredsstillende, men også på høje tid, at der nu bliver bedre

mulighed for at ramme de forhædede miljøforbrydere. Der indføres nu særlige bestemmelser om miljøansvarlighed i miljøbeskyttelsesloven. Den miljøansvarlighed er ikke et umisteligt gode, men kan sættes over styr ved alvorlig miljøkriminalitet.

Det betyder, at en miljøforbryder kan nægtes miljøgodkendelse til en virksomhed, hvis vedkommende er straffet for grovere overtrædelser af miljølovgivningen, f.eks. med en bøde på over 10.000 kr., eller har gæld til det offentlige efter en samfundsbetalt oprydning til et beløb på over 100.000 kr.

Hertil kommer, at der ifølge denne lov kan kræves særlig sikkerhedsstilling fra alle ansøgende virksomheder, som ejes eller drives af personer, som på grund af fortidige synder har mistet deres miljøansvarlighed.

Det skal ikke kunne betale sig for virksomheder at overtræde miljøbeskyttelsesloven. Derfor præciseres, at der skal ske konfiskation af den gevinst, som er opnået via den lemfældige omgang med miljøet.

For at holde styr på, hvem der opfører sig groft miljøforsvarligt, oprettes et miljø-Ribers, et centralt register, sådan at kommuner og amter kan holde sig ajour med, at disse uansvarlige personer ikke drager hærgende fra kommune til kommune og opretter virksomheder efter at have overladt oprydningen efter deres hidtidige miljøsvineri til skatteborgerne i den kommune, de er forduftet fra.

Det er klart, at en bedre håndhævelse forudsætter, at kvaliteten og hyppigheden af det tilsyn, som amter og kommuner foretager, er i orden. Desværre har enkelte kommuner ikke levet op til deres ansvar på området, men har drevet et utilstrækkeligt miljøtilsyn.

På baggrund heraf er det særdeles positivt, at minimumskravene til kommunernes miljøtilsyn med denne lov strammes op, så der skal føres hyppigere tilsyn med såvel særligt forurenende virksomheder, øvrige virksomheder som landbrug.

Som det forhåbentlig er fremgået af mine bemærkninger, kan Socialdemokratiet give sin fulde tilslutning til dette lovforslag.

Det gælder også det næste lovforslag om de kemiske stoffer og produkter, som i stort omfang bruges inden for industri og landbrug. Her kræves jo også et særdeles håndfast regelsæt på grund af den risiko, der er for at skade omgivelsernes miljø- og sundhedstilstand.

Socialdemokratiet er godt tilfreds med, at det med denne lov forbydes at opbevare lagre af kemiske stoffer eller gifte, hvis brug er ulovlig i Danmark. Det er klart utilfredsstillende, når Miljøstyrelsen gentagne gange støder på lagre af disse midler, fordi det jo er ganske umuligt at have fuldt indseende med, hvorvidt midlerne bliver anvendt, når tilsynsmyndigheden vender ryggen til. Problemet er forøget, efter at det er lykkedes at få forbudt en række pesticider, f.eks. atrazin.

På baggrund heraf er det helt nødvendigt at stramme op på dette område, og domstolene får her et vink med en vognstang om, at Folketinget anser det for at være en væsentlig miljøforbrydelse at omgås lemfældigt med forbudte kemiske stoffer.

Lovgrundlaget klargøres med hensyn til påbud, forbud, politianmeldelse og straf i form af bøde, hæfte og fængsel alt efter overtrædelsens grovhed og skade på menneskers eller dyrs sundhed og miljøet eller risiko herfor.

Den nye bestemmelse om konfiskation af en opnået økonomisk fordel skæres ligeledes ud i pap, og det fremstår tydeligt, at vi ikke vil acceptere, at det kan betale sig at overtræde lovgivningen på dette meget vigtige område.

Socialdemokratiet er lodret imod omgang med landbrugs- og andre kemikalier, der er ulovlige, og vi håber og forventer, at Miljøstyrelsen styrker tilsynsindsatsen inden for dette område; det er helt nødvendigt at opruste, efter at vi har fået de mange giftstoffer forbudt.

Denne lov er med til at lukke det hul, som består i retten til at besidde et giftmiddel, som ikke må bruges i Danmark. Vi skulle jo nødig friste nogen over evne, og derfor også et ja til dette udmærkede forslag, der er et led i lov og orden-pakken på miljøområdet.

Desuden skulle jeg hilse fra CD's miljøordfører og sige, at man støtter disse lovforslag på lige fod med os.

Hans Christian Schmidt (V):

Vedrørende lovforslag nr. L 82 er det jo sådan, at forslaget indeholder en skærpelse af straffniveauet for overtrædelse af reglerne om adgang til at besidde kemiske stoffer, produkter og varer, og det foreslås, at den nuværende hjemmel til at pålægge straf i form af bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år erstattes af en hjemmel, hvor udgangspunktet er bødestof, mens der indføres konkrete betingelser for, hvornår straffen bør øges til hæfte eller fængsel i indtil 2 år.

Efter Venstres opfattelse vil skærpelsen have en gavnlig miljømæssig effekt samt en generel præventiv effekt over for mulige lovovertrædere. Forslaget medfører da også en række spørgsmål, som Venstre vil forsøge at få afdækket under udvalgsbehandlingen.

Det første er, at forslaget f.eks. indeholder bestemmelsen om, at en forhandler af kemiske stoffer og produkter skal tage varer, som er forbudt i Danmark, retur for egen regning, og i den forbindelse bør der efter Venstres opfattelse fastsættes en overgangsperiode og en tidsramme for, hvor gamle produkter denne bestemmelse kan benyttes til. Hvis bestemmelsen gennemføres med den nuværende ordlyd, vil en forhandler altid være forpligtet til at tage varer retur, selv om produkterne var fuldt lovlige både at sælge og anvende på salgstidspunktet. Det kan ikke være rimeligt.

For det andet er det sådan, at tilsyn med overholdelsen af kemikalielovgivningen påhviler Miljøstyrelsen. Tilsynsfrekvensen er, sådan som vi har fået det oplyst, for tiden mindre intensiv end kommunernes og amternes tilsyn med miljøbeskyttelsesloven. Lovforslaget indeholder ingen skærpelse af dette tilsyn, men indfører i stedet en generel hjemmel, som åbner mulighed for at træffe bestemmelser eller fastsætte regler om begrænsning i adgangen til at oplagre kemiske stoffer, produkter eller varer, som ikke må anvendes i Danmark.

Det er muligt, at der er en god forklaring på det, men det kan undre, at Miljøstyrelsens tilsyn ikke opprioriteres på samme måde, som når det drejer sig om kommunernes håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven, men det spørgsmål vil vi rejse i udvalget.

Vedrørende lovforslag nr. L 83 er det Venstres holdning, at miljøkriminalitet ikke må kunne betale sig. Derfor skal miljømyndighederne have bedre muligheder for at håndhæve miljølovgivningen. Vi finder det helt afgørende, at man hurtigt og effektivt kan gribe ind over for aktiviteter fra både offentlige og private virksomheder, der forurener vort miljø.

Navnlige skal der sættes ind over for virksomheder og personer, der begår gentagen grov miljøkriminalitet. Det er fuldstændigt uacceptabelt. En hurtig og effektiv indgriben vil forebygge, at sådanne aktiviteter i det hele taget finder sted, og det finder Venstre særdeles ønskeligt.

Venstre finder det også vigtigt, at man kan imødegå den konkurrencemæssige skævvridning fra de få virksomheder – og der er kun tale

om få virksomheder – der forurener miljøet, ikke mindst i forhold til alle de virksomheder, der overholder de nødvendige udgifter til sikring af miljøet.

Det centrale i de foreslåede bestemmelser er indførelsen af en miljøansvarlighedsnorm i § 40 a. Venstre kan tilslutte sig dette forslag, men vil samtidig opfordre ministeren til at se på proceduren omkring miljøgodkendelser. Det er i dag en meget omstændelig procedure, og ved indførelsen af yderligere et kriterium kan Venstre frygte, at sagsbehandlingstiden, der i forvejen er uacceptabelt lang, bliver endnu længere.

Det er formentlig et meget begrænset antal personer, der vil mangle miljøansvarlighed, men da der meddeles ca. 500 nye miljøgodkendelser om året, og da der således også skal godkendes efter det nye kriterium, kan vi frygte, at det bliver et tungt, bureaukratisk og omkostningskrævende system. Det må ikke ske. Derfor skal vi opfordre ministeren til at gennemføre en regelforenklning på det område.

Tilsidesættelse af miljøansvarlighed skal efter forslaget have en række konsekvenser, nemlig at godkendelsesmyndigheden kan nægte godkendelse eller fastsætte særlige vilkår i godkendelsen; det er § 34, stk. 2.

Det er Venstres opfattelse, at disse reguleringssmuligheder vil gøre tilsynsmyndigheden bedre i stand til at komme de få, men hårde miljøsyndere til livs. Derfor kan Venstre tilslutte sig dette forslag.

En anden ændring er, at godkendelsesmyndigheden efter § 39 a, stk. 2, kan stille krav om sikkerhedsstillelse. Som vi forstår det, er der her tale om, at tilsynsmyndigheden kan kræve økonomisk sikkerhedsstillelse af virksomheder, der ejes eller drives af selskaber eller personer, der tidligere har været straffet for graverende miljøovertrædelser. Venstre er positiv over for de nye muligheder for at kræve sikkerhedsstillelse i særlige situationer.

For det tredje skal der oprettes et register over de personer og selskaber, der har tilsidesat miljøansvarligheden.

Vi finder sådan set, at forslaget er i orden, men vi forudsætter så også, at ministeren vil sikre en balance mellem det offentlige og det private, således at offentlig virksomhed også bliver omfattet af de planlagte bestemmelser.

Vi finder det dog ikke rimeligt, at det åbenbart kun er danske borgeres strafbare overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen, der har betydning. Da mange virksomheder er interna-

tionalt ejet, bør der vel også tages stilling til, hvorvidt udenlandske bestyrelsesmedlemmer eller direktører, der er dømt for overtrædelse af miljølovgivningen i udlandet, kan miste rettighederne til at drive virksomhed i Danmark. Der må i hvert fald være en ligestilling.

Endelig bør det overvejes, om et bødeniveau på 10.000 kr. er relevant som kriterium for registrering som mulig miljøansvarlig. Der savnes i hvert fald – og det vil vi så forsøge at få i udvalget – en nærmere belysning gennem eksempler af, hvilke sager der falder uden for, henholdsvis inden for dette kriterium. Herved vil det blive muligt at definere, hvad der forstås ved grovere overtrædelser, og det er tiltrængt.

Endelig skal godkendelsesmyndigheden kunne tilbagekalde en godkendelse eller fastsætte særlige vilkår i en eksisterende godkendelse. Det er § 41 a. Det forslag er Venstre enig i. Vi mener dog, at det bør overvejes at indføre en let og hurtigt domstolsafprøvelse, når godkendelsesmyndighederne tilbagekalder en godkendelse, således at den virksomhed, som rammes af en inddragelse, får mulighed for at kræve en forpligtelse af myndighederne til, når en indsigelse er modtaget, straks at forelægge afgørelsen for domstolen til prøvelse. Endvidere bør der indføres en bestemmelse, der hjemler, at virksomheder inden for en nærmere angiven frist kan afværge indgreb ved at sikre fratreden af personer.

Med disse ord kan Venstre generelt tilslutte sig forslagene. Vi finder, at forslagene indebærer en række retssikkerhedsmæssige aspekter, som vi i udvalget i særlig grad vil dyrke.

Herunder er det klart, at vi særlig vil kigge på 10.000 kroners-grænsen og definitionen af grove overtrædelser, og at vi i øvrigt meget vil kigge på og opfordre ministeren til at oversende et forslag, hvorefter en virksomhed, som rammes af en inddragelse, får mulighed for at kræve af myndighederne, når denne indsigelse er modtaget, at myndighederne da straks skal forelægge afgørelsen for domstolene til prøvelse. Det synes vi er vigtigt at få med.

Men med disse bemærkninger om de retssikkerhedsmæssige aspekter kan Venstre generelt tilslutte sig forslagene.

Formanden:

Det Konservative Folkepartis taletid vil blive delt mellem hr. Niels Jørgen Langkilde og fru Eva Møller. Først hr. Niels Jørgen Langkilde.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

De lovforslag, vi nu skal behandle, er en del af lov og orden-pakken. Det bliver absolut en af sværvægteerne i år i arbejdet i Folketingets Miljøudvalg.

For Det Konservative Folkeparti har lov og orden altid været en mærkesag. Det har det også været på miljøområdet. De lovlydige skal ikke betale for forbryderne, og vi kan heller ikke have, at nogle virksomheder kan få konkurrencefordele ved at se stort på lov og ret.

Men hvad er lov og orden så? Ja, først og fremmest er det retssikkerhed. Det er klare regler, det er klare love, som forstås umiddelbart. Det er fair retssager, og det er en sikkerhed for, at myndighederne også selv følger loven og kan overskue den, og at den ikke bliver så kompliceret, som vi desværre ser flere steder på miljøområdet, hvor myndighederne ikke selv kan finde ud af de love, som de skal fungere efter.

Endvidere er det et spørgsmål om at lægge vægt på forebyggelse. En god forebyggelse er at sørge for forståelige og logiske regler, som folk kan huske, og som virker umiddelbart rigtige; det er at sørge for at have en høj opklaringsprocent, sørge for, at de forbrydelser, der rent faktisk foregår, bliver opklaret, og så sørge for, at det slet ikke kan betale sig at begå forbrydelserne.

Derudover er et godt tilsyn afgørende. Det er vigtigt, at myndighederne vejleder og hjælper, og det er også vigtigt, at de i deres arbejde koncentrerer sig om de steder, hvor den største indsats er. På miljøområdet betyder det, at når vi nu har fået mange flere virksomheder, der har gennemgået miljøstyringsprogrammer og kvalitetsstyringsprogrammer, er det ikke dér, man skal bruge alle kræfterne. Der skal være en belønning i, at man satser på at feje for egen dør. Så kan ressourcerne indsættes dér, hvor de store problemer findes.

Der findes problemer, også inden for tilsynet, og jeg er glad for, at det er med i lovforslaget, at man noterer sig det. Vi har jo drøftet utallige gange i Miljøudvalget, bl.a. på konservativt initiativ, at 25 pct. af kommunernes renselanlæg har overskredet normerne, nogle lidt, andre mere og enkelte meget groft. Jamen det skal vi jo også komme til livs, og der er et par håndtag til det i lovforslaget. Det hilser vi med glæde.

Det fjerde punkt, der er vigtigt, når vi taler om lov og orden, er, at straf og sanktioner er i orden og på plads. Det har desværre været sådan, at det i alt for mange tilfælde har vist sig,

at det har kunnet betale sig at forurene. Regningen, der er blevet skrevet ud efterfølgende, har været for lille, og jeg kan se af det foreliggende lovforslag, at der er en vilje hos regeringen til, at det ikke længere må hedde sig, at det godt kan betale sig at forurene. Den konkurrenceforvridende effekt, der ligger i det, vil Det Konservative Folkeparti gerne give tilsagn om at vi får luget væk.

Men problemet er selvfølgelig at finde en passende straf, og det vil vi arbejde på. Og det bliver noget af det tunge i udvalgsarbejdet, nemlig at finde ud af: Hvor skal niveauet ligge; hvordan får vi det begrænset? Vi må lige have genopfrisket nogle af eksemplerne for at få lagt et niveau, så vi får nogle passende straffe, og også så det overskud, der er kommet, ikke havner et forkert sted, men at det bliver inddraget, selv om det kan være meget vanskeligt at opgøre det og sætte klare regler netop på det område, der hedder at inddrage et overskud eller en fortjeneste ved at have optrådt miljømæssigt helt uforsvarligt.

Der er i lovforslaget elementer om, at der skal være en ekstra sikkerhedsstillelse. Vi kan tiltræde, at der er de elementer i det. De nærmere udformninger af det kan vi gå igennem i Miljøudvalget.

Desuden gives der i lovforslaget en mulighed for, at miljøsvinere bliver gjort ansvarlige, at de kan blive sat uden for døren, uden for det gode selskab, blive sat i en særlig overvågningsklasse, eller hvad vi skal kalde det. Vi er ikke utilbøjelige til at sige, at det er en rigtig tankegang. Vi har jo dyrket det med de årlige rapporter, vi får f.eks. på renseanlægsområdet. De, der er de slemme, må også vide, at det skal man altså stå lidt til regnskab for.

Men problemet er afgrænsning, og det er noget, vi vil dyrke i udvalget. Det står, som om det kan være alt fra direktionen til én, der bare har bestemte indflydelse over virksomhederne, bestyrelsesmedlemmer f.eks., og hvordan skal vi afgrænse det præcist og fastlægge det ansvar og gøre de pågældende bestyrelsesmedlemmer opmærksom på, at hvis der sker et eller andet, hvor man mener, at de har medansvar, kan de risikere at miste deres erhvervs muligheder i ti år?

Det kan være ret alvorlig tillægsstraf, vi på den måde udformer, og dér skal vi selvfølgelig vide præcis, hvor hårdt det rammer, så vi ved, hvad effekten af det, vi gennemfører, er. Vi skal være sikre på, at der er en retssikkerhed, at man

kan se, at den handling dér vil medføre den og den sanktion.

Så vil man oprette et register, og der er nogle registersikkerhedsting, som der ser ud til at være vurderet godt og arbejdet godt med, men det vil vi godt kigge efter i sømmene. Er der nogen, der er nervøse for registre, så er det jo danskerne, og vi skal være sikre på, at dette register også kommer til at køre efter hensigten.

Venstres ordfører nævnte 10.000 kronersgrænsen, om det var den rigtige. Hvis vi nu sætter bødeniveauet op ved den lovgivning, vi laver her, er det så et rigtigt niveau? Det er vi ikke sikre på. Vi vil gerne have argumenterne for, at det lige netop skal ligge her. Deri ligger en del af retssikkerheden, at vi kan få det ordnet. Vi har jo flere tilfælde, hvor folk bare betaler en bøde, fordi det er dyrere for dem at køre retssager eller lignende, men så kan de altså få en betydelig tillægsstraf.

Jeg synes, at det forslag – at forelægge det for en dommer – som Venstres ordfører kom med, kan være én mulighed, men det er måske endda ikke vidtgående nok. Det er noget af det, vi gerne vil kigge efter i udvalget.

Der er meget fokus på straf i det her; de andre elementer er ikke helt så tydelige, men det er noget, vi arbejder med. Det er vi godt tilfredse med. Vi skal så finde den afvejning, så folk ikke er ligeglade, sådan som vi ser unge andengenerationsindvandrere er med dele af vores lovgivning, som de fuldstændig sætter sig ud over. Det kan vi ikke acceptere på miljøområdet. Men omvendt, hvis det er sådan, at ingen vil gå ind og tage ansvar i en bestyrelse, ingen tør åbne en virksomhed, så har vi altså nået et strafniveau, der er for højt. Vi skal finde det passende strafniveau også på det her område.

Jeg savner måske en ting i lovforslaget. Det er omkring de offentligt ansatte, deres muligheder, hvis de i offentlige virksomheder eller på anden vis ikke passer deres tilsynsarbejde. Der skal også være mulighed for, at de får samme behandling og bliver motiveret på lignende vis.

Vi vil tage positivt imod lovforslaget, og under udvalgsarbejdet vil vi gå meget grundigt til værks.

Formanden:

De sidste tre minutter af De Konservatives taletid har fru Eva Møller.

Eva Møller (KF):

Jeg skal koncentrere mig om lovforslag nr. L 82, og jeg skal ikke efter de ordførertaler, der har været holdt, komme ind på hverken baggrunden for, forhistorien til eller indholdet af lovforslaget.

Jeg skal koncentrere mig om at sige, at det har en række gode intentioner, som Det Konservative Folkeparti kan bakke helt op om. Vi er enige i at ønske et bedre miljø, at der skal være kontrol med og krav til anvendelsen eller sågar forbud imod en række kemiske stoffer og produkter.

Vi går selvfølgelig også ind for en bedre, ja, sågar en god håndhævelse, for forbedrede tilsynsmuligheder og for at indføre strengere og klarere sanktionsregler, når loven overtrædes. Og vi kan også tilslutte os, at det på dette som på andre områder bliver muligt at konfiskere en økonomisk gevinst, man har fået ved at overtræde loven.

Men når alt dette er sagt, er der naturligvis et men, som jeg vil illustrere med tre eksempler fra forslaget.

I den nye § 4 får miljø- og energiministeren mulighed for at træffe bestemmelse om eller fastsætte regler for adgangen til at besidde kemiske stoffer og produkter og visse varer. Nu lægger vi altså endnu en bemyndigelse, en afgørelse over til ministeren. I forvejen kan han ifølge loven bestemme, hvad der er kemiske stoffer og produkter, og i øvrigt også, om vira og mikroorganismer skal inddrages under lovens område.

Men er der da aldrig nogen sinde ende på de afgørelser, vi overlader til ministeren, selv om han i dette tilfælde skal forhandle med en række organisationer? Ifølge grundloven skal Folketinget lovgive – det er lig med at bestemme – om ministeren skal føre bestemmelserne ud i livet. Jeg synes, vi er på vej til at lade ministeren bestemme det hele.

Tilsynsmyndighederne får med lovforslaget en mulighed for at meddele påbud eller forbud, der ikke kan påklages til andre administrative myndigheder. Det siges ganske vist i bemærkningerne, at det er en videreførelse af gældende praksis, men hvorfor er det så nødvendigt med denne tilsyneladende opstramning?

Som det tredje eksempel siges det i bemærkningerne til den nye § 4 a, at det ikke er hensigten at forbyde fremstillingsvirksomheder at besidde kemiske stoffer, produkter og varer, som de lovligt fremstiller og eksporterer. Jeg er glad for denne hensigt på vegne af dansk

erhvervsliv. Men hvorfor kan det ikke præciseres i lovtæksten; hvorfor skal det findes med småt omme i bemærkningerne?

Med disse tre eksempler har jeg peget på, at Det Konservative Folkeparti er optaget af et godt miljø, men også af retssikkerheden for borgerne. At lovforslaget tager vare på det gode miljø er helt sikkert. Jeg håber under udvalgsarbejdet at få belyst, at lovforslaget også garanterer retssikkerheden, og svaret herpå vil indgå i vore overvejelser om den endelige stillingtagen til lovforslaget.

Anni Svanholt (SF):

I SF er vi glade for at se de to lovforslag, der ligger på bordet i dag. SF har i mange år ønsket, at der var en meget bedre mulighed for retshåndhævelse over for miljøovertrædere. Miljøforbrydere og miljøforbrydelser skal ikke kunne betale sig. Det har faktisk været tilfældet i en række – og i for mange – tilfælde i Danmark.

SF har også meget ihærdigt arbejdet for at få det her gennemført, og derfor er vi også meget tilfreds med det forslag, der ligger til behandling i dag. Vi ser det faktisk også som et resultat af vores arbejde, bl.a. det forslag, vi fremsatte om et forstærket miljøtilsyn i forhold til kommuner og amter og i forhold til tilsynet efter kemikalieloven, som er statens tilsyn.

Jeg har nogle bemærkninger til de enkelte elementer i loven. Der er ingen tvivl om, at en styrkelse af sanktionsniveauet i miljøstraffesager er meget nødvendig. Vi kender jo alle sammen de latterligt lave bøder alt for godt. De bør sættes op, og loven bør strammes op.

Men de andre virkemidler, der er tale om her i loven i form af rettighedsfrakendelse, hvor det går ud på, at en domstol kan frakende retten til at drive forurenende virksomhed i forbindelse med gentagne eller grove overtrædelser af miljølovgivningen, anser vi for et meget, meget godt middel. Det vil utvivlsomt virke meget præventivt, og det er glimrende. Det er jo meningen. Der er ingen af os, der ønsker miljøovertrædelser, miljøødelæggelser.

Det gælder også den anden bestemmelse, at miljømyndighederne har mulighed for at give afslag eller tilbagekalde en miljøgodkendelse. Det vil også virke som et meget, meget stærkt og effektivt redskab for de lokale miljømyndigheder. Man får nu et nyt virkemiddel, et nyt redskab ud over det, der allerede eksisterer i form af påbud og forbud, og det har faktisk manglet i

mange år. Derfor er vi meget tilfredse med, at det kommer med i dette forslag.

Miljøsynderregistret, ja, det vil efter vores opfattelse også kunne virke meget stærkt forebyggende. Ingen ønsker vel at stå i et sådant register, og vi kan håbe på, at der heller ikke kommer nogen i registret, at det har en så stærk forebyggende virkning, at der faktisk ikke kommer nogen i det register. Det vil vi da håbe på.

Endelig skal jeg knytte nogle bemærkninger til Miljøtilsynet. Det har vi jo i SF været meget optaget af, og vi har stillet forslag om en forstærket indsats, for der er ingen tvivl om, at kvaliteten i tilsynet er utrolig vigtig. Det er f.eks. også særlig afgørende for, om virksomheder overhovedet kan straffes for overtrædelse af miljøloven, og derfor er det en meget central del, at der er et godt og effektivt miljøtilsyn af god kvalitet, for ellers kan det ikke lade sig gøre at få gennemført en straffesag efter miljøloven.

Vi var meget tilfredse med de bemærkninger, miljøministeren fremsatte i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslag nr. B 75, som var SF's forslag, og det, der i øvrigt fremgår af handlingsplanen for retshåndhævelse, hvor der bliver tale om, at der skal føres et minimum af tilsyn fra kommuners og amters side, og at man gennemfører egentlige miljøhandlingsplaner i de enkelte kommuner i forhold til virksomhederne.

Jeg har her hæftet mig ved, at der i loven nu er blevet indført en bemyndigelse, hvor miljøministeren kan fastsætte de bestemmelser, men det ville jo være meget interessant at kunne få bekræftet her i dag – og det håber jeg miljøministeren kan – at det fortsat er de intentioner, som lå i handlingsplanen for retshåndhævelse, der altså også vil blive gennemført i form af den bemyndigelse, ministeren får.

Derudover er det selvfølgelig meget vigtigt at få en ny aftale med Kommunernes Landsforening om, hvor mange medarbejdere der skal anvendes til tilsynet, altså at der bliver begge muligheder, og at vi dermed kan se frem til et meget bedre miljøtilsyn, sådan at de samlet set kan komme til at virke som en forstærket indsats på miljøområdet.

Jeg har nogle enkelte bemærkninger til L 82, som jo naturligvis hænger meget nøje sammen med L 83. Jeg vil gerne rejse spørgsmålet, om L 82 ikke også kunne indeholde en tilsvarende bestemmelse som den, L 83 har, om at fradømme en lovovertræder retten til fortsat at drive virksomhed, altså at der er en fuldstændig

parallelitet. Der er jo en god logik i det forhold, og man kunne også inddrage det dér.

Derudover er det jo også klart – og det håber jeg at miljøministeren her kan bekræfte – at der vil blive afsat flere ressourcer, så staten kan leve op til sin del af miljøtilsynet efter kemikalieloven, for det er også her meget, meget centralt, at der er et reelt tilsyn, og det, vi hidtil har set, er, at det jo er helt utilstrækkelige ressourcer, der er afsat til at håndhæve en lang række bekendtgørelser på det her vigtige område.

Alt i alt er vi naturligvis meget tilfredse med de to lovforslag, men vi vil selvfølgelig i udvalgsbehandlingen interessere os for enkelte dele med henblik på eventuelt at få det forbedret yderligere. Men vi vil gå aktivt og positivt ind i den udvalgsbehandling, som vi nu skal i gang med.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Vi omgiver os med et væld af kemiske stoffer; stoffer, som vi for manges vedkommende ved er en trussel mod miljø og sundhed, og samtidig omgiver vi os med endnu flere kemiske stoffer, som vi end ikke kender virkningen af. Af samme grund er det selvfølgelig endnu mere afgørende, at vi holder ordentlig kontrol med de kemiske stoffer, ligesom der skal være ordentlige muligheder for at straffe for lovovertrædelser.

Lad mig starte med det sidste. Vi har på miljøområdet en række uheldige eksempler på, at store miljøforureningssager ikke fører til nogen nævneværdig straf, i al fald ikke en straf, som for alvor virker som en trussel for potentielle miljøsyndere. Derfor er vi tilfredse med den skærpelse af strafudmålingen, som kommer til udtryk i L 82, § 59, stk. 2. Vi håber også, at domstolene vil betragte det som et signal om generelt at hæve straffniveauet i de særlig grelle og gentagelsesprægede miljøovertrædelser og samtidig som et minimum sikre, at en økonomisk fordel konfiskeres. Man skal i al fald ikke kunne tjene penge på at overtræde miljøbestemmelserne.

Vi er ligeledes enige i, at tilsynet omkring de kemiske stoffer trænger til en opstramning, således at det bliver muligt at udøve en effektiv kontrol. Det er ude af proportioner, at Miljøstyrelsen skal bruge tid på at kontrollere lagre af kemiske stoffer, som ikke må bruges i Danmark. Derfor bør der være mulighed for at begrænse adgangen til at opbevare disse stoffer. Dermed kommer vi ud over det problem, som består i, at

nogle importører fristes til at indkøbe store mængder af et kemikalie, kort tid før adgangen til at bruge det i Danmark udløber.

I Det Radikale Venstre er vi endvidere meget tilfredse med at indføre begrebet miljøansvarlighed i miljøbeskyttelsesloven, således at personer, som gang på gang har forbrudt sig mod miljøet, ikke får mulighed for at få en ny miljøgodkendelse. Af samme grund er vi nødvendigvis tilhængere af det nye miljøsynderregister, eller hvad vi nu skal kalde det, som foreslås i L 83.

Når vi er tilhængere af i det hele taget at stramme lovgivningen, at sikre mere lov og orden på miljøområdet, så hænger det selvfølgelig sammen med hensynet til de virksomheder, som opfører sig ordentligt. Det er jo dybt utilfredsstillende for de virksomheder, som til punkt og prikke overholder miljølovgivningen, at kunne konstatere, at virksomheder, der ikke gør det, så at sige ikke får nogen straf.

Ligeledes er det selvfølgelig aldeles uholdbart, at straffen for at synde på miljøområdet, for at begå selv grove miljøovertrædelser, ikke straffes nær så hårdt som på en række andre områder, f.eks. simpelt tyveri. På den baggrund kan Det Radikale Venstre tilslutte sig begge lovforslag.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil først kommentere L 83, og dér vil jeg så sige, at Fremskridtpartiet selvfølgelig har sympati for, at vi skal overholde lov og orden i dette land også på miljøområdet. Og de virksomheder og virksomhedsejere, der bevidst sviner og eventuelt igen sviner efter en konkurs eller to, skal vi selvfølgelig holde nøje øje med, men vi må også sige, at der jo er mange øjne, der stirrer på sådan nogle personer.

Jeg tænker her på banker og kreditforeninger. Hvem vil give lån til nogen, der er gået konkurs og har store miljødynger, der ligger? Og jeg synes også, vi må sige, at kommuner og amter også har et vågent øje med dem, for starter man en ny virksomhed, må man altså nødvendigvis søge om ny miljøgodkendelse osv. Så der er altså mange hold øjne, der i forvejen kigger på disse mennesker. I helt grove tilfælde har vi politiet til at gribe ind.

Regeringen går jo meget ind for, at vi skal have lovforenklning, det er nok særlig erhvervsministeren, og derfor vil jeg godt spørge vores miljøminister, hvis han har tid, om erhvervsministeren er blevet hørt i denne sag.

Jeg fik lige bilag 429. Det er omdelt i går, og der står bl.a., og det er fra miljøministeren:

»Miljø- og energiministeren er opmærksom på, at udformning af regler på ministeriets område er af stor betydning for de berørte virksomheder. Reglerne bør således ikke pålægge virksomhederne unødvendige eller urimelige administrative byrder.«

Og så laver man nogle undersøgelser på, jeg tror, det er 200 virksomheder om regelforenklning. De høringssvar, der er kommet, har jeg rent faktisk taget mig tid til at læse igennem, og jeg vil lige læse dele af tre af dem op.

Bemærkningerne fra Handelskammeret er, at offentlige virksomheder ikke er omfattet af lovforslaget, og på en række områder må vi sige, at offentlige virksomheder opererer på lige fod med private virksomheder. Vi kan tage Kommunekemi osv., og derfor synes jeg nok, at det er en kommentar værd fra ministeren, hvorfor offentlige virksomheder ikke er nævnt.

Så vil jeg også lige læse lidt op fra Dansk Kemisk Industri, der skriver om det dér med bureaukratiet, som vores industriminister bekæmper, det med, at man skal undersøge, om bestyrelsesmedlemmer har en sort baggrund. De skriver:

»En sådan anmeldelsespligt ville medføre, at ca. 8.000 virksomheder skal anmelde skønsmæssigt mellem 5 og 10 personer hver. Et sådant register vil indeholde mellem 40.000 og 80.000 personer og skal løbende opdateres.«

Dette skal ses i forhold til, at formålet skulle være at opfange imellem 10-15 personer eller 5-10 virksomheder, som måske laver miljøsvineri. Og det vil jeg nok sige er et stort bureaukrati for måske at opfange en lille promille.

Dansk Landboforening skriver bl.a., at udgangspunktet må være, at de pågældende lever op til deres miljøansvar, altså virksomhedsejerne, og derfor bør det således ikke være et register, men det burde være myndighederne, der har bevisbyrden, i stedet for selve synderen.

Advokatrådet skriver bl.a.:

»Når en indsigelse er modtaget, forpligtes de straks at forelægge afgørelsen for domstolene til prøvelse.«

Og det kan jeg også gå ind for, det er jo noget med lov og ret, altså når en virksomhed eller en person er sigtet, så burde han i hvert fald få sin sigtelse prøvet med det samme.

Og jeg vil så sige, at de parter, der er berørt og har udtalt sig enten tvivlende eller negativt, så bør komme ind til udvalget nu her efter nytår

eller skrive til udvalget, så vi kan se, hvad mere de har på hjerte.

Jeg vil så gå over til L 82 og regner med, der lige er tid til det.

L 82 og L 83 hænger jo sammen. L 82 går vel ud på, at de, der begår lovbrud i L 83, skal have en lidt større straf end hidindtil.

Så vil jeg godt sige, at nu skal vi jo passe på, at vi ikke begynder at skyde spurve med kanoner. Det er altså ikke på det her område, Fremskridtspartiet føler, at en strafforøgelse er aller-mest påkrævet. Jeg tænker her, at de, der er syndere inden for området her, jo er ret synlige i samfundet. Det er jo noget, vi alle sammen kan prøve at tage vare på og tage lidt afstand fra, hvis de har begået en forbrydelse.

Dér synes jeg nok, at regeringen burde tage hurtigere fat på narkohajer og voldsforbrydere, herunder også rockere osv., for de er jo faktisk virkelig til fare for samfundet. Miljøsynderne kan vi egentlig sådan tage hånd om, for dem kan vi se ude i området.

Det her er jo egentlig møntet på danskere, der overtræder lovgivningen. Vi må jo så sige, at danskere, der har overtrådt miljøreglerne gentagne gange, kan vi jo egentlig ikke forbyde flytter lidt syd for grænsen og starter en ny virksomhed.

Og det samme gælder jo så også en masse af dem, vi får herop i vort land, såkaldte indvandrere, som starter grøntsagsbutikker og døgnkiosker. Vi hører jo gang på gang, at både tolde-re, skattevæsenet og politiet siger: Jamen vi har ingen muligheder, vi kan ikke kontrollere dem. Og dér vil jeg nok sige, at det egentlig var på sådan et område, vi nok først og fremmest skulle prøve på at stramme lidt op i stedet for hele tiden at jage de danske borgere.

Så Fremskridtspartiet mener egentlig, vi skulle vende det lidt rundt: De, der er miljøsvin og miljøsyndere, skal der også tages fat på, men vi skal også passe på, at vi ikke glemmer dem, man ikke kan gøre noget ved.

Jeg vil godt spørge ministeren helt konkret, hvad baggrunden er for, at vi skal hæve straffen – jeg ved godt, strafferammen ikke bliver hævet, men der bliver sat lidt mere fokus på. Og jeg vil godt spørge ministeren, om der er nogen konkrete eksempler på, at den nuværende straffe-ramme på 2 år ikke har været tilstrækkelig.

Så vil jeg også godt til slut spørge, hvorfor sådan et lovforslag kommer fra miljøministeren og ikke fra vores justitsminister.

Og jeg kan endda se, at der er ikke er nogen lamper, der lyser!

Formanden:

Nej, det er flot klaret!

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg synes da nok, da hr. Aage Brusgaard har været medlem af Folketinget så længe, at det ærede medlem burde kende mere til, at når man får høringssvar ind, så kan man godt tage hensyn til nogle af de indvendinger, der kommer, og det er jo netop det, der er sket i den her forbindelse, idet det dér skræmmebillede med at indkalde alle de mennesker, flere tusinde, jo netop er taget ud, efter at der er kommet en reaktion i form af høringssvar.

Det synes jeg da er en kendsgerning. Samtidig er det jo klart i lovforslaget angivet, i hvilke få tilfælde der skal ske indberetning, nemlig dér, hvor bødestørrelsen er over et vist beløb, og dér, hvor selvhjælpshandlingen har kostet over et vist beløb, og hvem der skal gøre det. Det er klart påpeget, i hvilke tilfælde der skal ske en registrering, nemlig i sager, der afsluttes ved dom, og i sager, der afgøres endeligt ved anklagemyndigheden med bødevedtagelse; her foretager anklagemyndigheden indberetning til registret, og i tilfælde, hvor det drejer sig om gæld til det offentlige, når det overstiger de 100.000 kr., så er det klart, at det er den offentlige myndighed, der indberetter. Men det bliver kun i ganske få tilfælde, og det er da ganske fornuftigt.

Bent Hindrup Andersen (EL):

I lovforslag nr. L 83 hedder det, at formålet med lovforslaget er, som der står i bemærkningerne, »at sikre mere lov og orden på miljøområdet«. Det formål kan vi fuldt ud støtte i Enhedslisten, men vi synes, at forslaget, som det ligger her, er helt utilstrækkeligt til at leve op til det formål. Det er, fordi man alene går efter de deciderede kriminelle inden for det private erhvervsliv. Det er selvfølgelig også moralsk og politisk urimeligt, at der ikke kan sættes ind over for dem, men vi tvivler lidt på effekten over for dem i det forslag, der ligger her.

Forslaget går efter min opfattelse uden om de reelle problemer med hele den danske miljøbeskyttelse ved at nøjes med at fokusere på et enkelt delproblem med den lille gruppe af lov-brydere. Det vil så ikke være første gang, Folke-tinget laver et stort nummer ud af at stramme miljølovgivningen, og når det så kommer til stykket, har det en minimal effekt.

Forslaget omfatter seks elementer, hvor de fem alene vedrører det, jeg vil kalde miljøskurkene i dansk erhvervsliv. Endvidere indeholder forslaget også et enkelt element omkring hovedproblemet, nemlig at mange kommunale miljøtilsyn ser gennem fingre med enkeltvirksomheders overtrædelse af miljølovgivningen og fastsatte betingelser for givne tilladelser.

Det fremgår med al tydelighed af bemærkningerne til lovforslaget, at ministeren er helt på det rene med de problemer, der er i mange kommuners miljøtilsyn. I forslaget er således redegjort for, at mens amterne har afsat et passende antal årsværk til opgaven, halter kommunerne bagud.

Imidlertid mener jeg, at det er for snævert alene at se på årsværkene. Det vigtige for mig er, at miljøtilsynene rent faktisk løser den opgave, som de er tiltænkt, og her er jeg bange for, at situationen er meget værre, end årsværktallene viser. Det er vores erfaring, at der eksisterer et stort antal sager, hvor borgere eller foreninger ikke mener, at kommunen opfylder sin miljøtilsynsforpligtelse, og hvis ikke dette forhold skal ændres nu, så hvornår?

Enhedslisten har selv brugt tid på to sager, som jeg kort skal komme ind på her. Den ene er i forbindelse med Aggersund Kalkværk i Løgstør, hvor en borgergruppe gennem mange år har kæmpet mod miljømyndighederne i deres kamp for overholdelse af de givne miljøtilladelser.

Den anden, støjproblemerne i Kastrup Lufthavn, hvor en lokal miljøforening ligeledes har brugt år på at trænge igennem myndighedernes forsøg på at skjule massive overtrædelser af miljøbestemmelserne for landende og startende fly. For nylig blev det således erkendt, at næsten en tredjedel af alle landinger benytter ulovlig motorbremsning, og der indføres nu hjemmel til bødestraf herfor.

Regeringen foreslår nu med det forslag, at der indgås en aftale med Kommunernes Landsforening om minimumskrav for miljøtilsynsopgaverne, endvidere skal ministeren have mulighed for at gribe ind over for kommuner, som ikke overholder deres tilsynsforpligtelse. Løsningen på problemerne med de lokale miljøtilsyn er imidlertid ikke øget magt til ministeren, det tror vi ikke har nogen effekt og da slet ikke, såfremt ministeren skulle blive skiftet ud efter et valg.

Så længe kontrolsystemet omkring miljølovgivningen alene er forankret i kommuner og amter med Miljøstyrelsen i toppen, ses der alt

for ofte gennem fingre med overtrædelse, eller der fares meget lempeligt til værks over for den enkelte virksomhed. Der er således ofte modstrid mellem de politisk fastsatte miljøregler og deres faktiske overholdelse, endsigse sanktionerne ved overtrædelsen. Derfor er det nu, slaget skal stå, og her ønsker Enhedslisten, at der gås mere grundlæggende til værks i form af en folkelig kontrol med miljøtilsynet.

I praksis ser vi ofte, at enkeltpersoner og lokale miljøforeninger prøver at skride ind over for overtrædelse af miljøreglerne, men i stedet for tak mødes disse personer og grupper imidlertid ofte med en afvisende og selvbeskyttende mur, hvor forskellige myndigheder dækker over hinanden. Er der først set gennem fingre med miljøreglerne, bliver det endnu sværere for borgerne at få miljøreglerne håndhævet. Dette er helt urimelige vilkår, idet borgernes lokale miljøinteresser i stedet burde udnyttes positivt.

Disse problemstillinger er betydelig større end problemet med, at straffen over for enkelte miljølovbrydere ikke er høj nok. Enhedslisten foreslår derfor, at der oprettes lokale, direkte valgte økologiske råd med selvstændig kompetence til bl.a. at se de lokale miljømyndigheder i kortene. De lokale økologiske råd skal således have ret og pligt til at få indsigt i lokale miljøsager, hvor borgerne eller lokale miljøforeninger mener gældende regler er overtrådt. Rådet skal således ikke erstatte de lokale miljømyndigheder, men fungere som borgernes vogter i forhold til de lokale myndigheders beslutninger i bl.a. miljøtilsynssager.

Vi mener, at lokalt valgte økologiske råd endvidere skal kunne fungere som sparringspartnere mellem myndighederne og den lokale befolkning. De lokale myndigheder skal naturligvis administrere i henhold til lovgivningen, men et lokalt økologisk råd skal kunne gå ind i konkrete sager og i givet fald foreslå dispensationer, hvor der er folkelig opbakning hertil.

Jeg vil gerne uddybe dette forslag nærmere, men det tillader tiden nu ikke. I første omgang foreslår vi, at der gennemføres en forsøgsordning f.eks. allerede i forbindelse med det næste kommunevalg, sådan at der skabes mulighed for, at der i hvert amt kan etableres et par økologiske råd med fællesamtligt sekretariat.

Enhedslisten har herudover en række forslag, der skal skabe bedre vilkår for miljøet i den danske produktionssektor. Det drejer sig om oprettelsen af en miljøombudsmandsfunktion, om økologiske regnskaber, om konkrete miljø-

opstramninger af de eksisterende § 5-tilladelser og endelig om etablering af lokale beredskabsråd, hvor ansatte og naboer får fuld indsigt i de sikkerhedsmæssige forhold på forurenende og farlige virksomheder.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om der vil kunne skabes opbakning til den slags initiativer. Jeg tror, det ville være fremmende med positive udsagn i den retning, også for at sætte det konkrete forslag på plads i den begrænsede effekt, det vil have over for miljøet.

Så til lovforslag nr. L 82, de kemiske stoffer. Enhedslisten kan støtte dette forslag, som vi mener kan bidrage til at forbedre effekten af miljøtilsynet, dog styrker det næppe miljøtilsynet i sig selv. Vi kan således fuldt støtte, at det ikke længere skal være tilladt at besidde f.eks. pesticider, der er forbudt at anvende herhjemme. Imidlertid er dansk lovgivning på dette område først konsekvent, når et flertal her i Folketinget er villige til også at stoppe enhver produktion af kemiske stoffer, som vi ikke selv tillader at anvende.

Det kan godt være, at det kun er i Enhedslisten, at vi finder det dobbeltmoralisk at tillade produktion af stoffer, som vi i øvrigt selv finder miljømæssigt uforsvarlige at anvende, men det vil vi afprøve ved at stille ændringsforslag herom, så ikke alene besiddelse, men også produktion af forbudte kemiske stoffer forbydes.

I § 48 præciseres det, at f.eks. importører kan påbydes at tilbagetage ulovlige kemiske stoffer i det omfang, dette er muligt. Denne præcisering vil jeg gerne have uddybet, da jeg ikke forstår den retsmæssige logik. Ligger der heri, at det i praksis er lovligt at sælge ulovlige stoffer, altså at det kun i alvorlige tilfælde har konsekvenser? Hvis jeg forstår dette korrekt, får vi med lovforslaget her den situation, at besiddelse er ulovligt, salg er halvulovligt, og produktion er lovligt.

Hvis nogen synes, at denne terminologi lyder bekendt, så er det ganske bevidst. På narkoområdet bruges de samme termer, men her er ulovlighedernes størrelse i omvendt rækkefølge, nemlig produktionen af ulovlige stoffer er mest strafbart, salg strafbart, medens besiddelse er mindst strafbart.

En forklaring på denne inkonsekvens i dansk retspolitik er den, at pusheren i miljøsager er danske industrivirksomheder med miljøministeren som den skumle bagmand. En interessant tanke, som jeg da gerne ser ministerens kommentar til.

For dog at rette lidt op på den inkonsekvens vil Enhedslisten fremsætte forslag om, at ulovligt opbevarede stoffer konfiskeres og destrueres, og ikke at importøren eller producenten får lov at tage det retur med videresalg for øje.

Omkring ændringen af § 59 om strafferammen ønsker Enhedslisten, at der også sker konfiskation i førstegangstilfælde. Hvorfor skal der ses igennem fingre med det? Hvorfor kan lovændringen i øvrigt ikke træde i kraft med øjeblikkelig virkning? Hvorfor vente til juni 1997?

Med disse ord kan vi tilslutte os L 82.

Egil Møller (DF):

Lovforslag nr. L 83 har til hensigt at sikre mere lov og orden på miljøområdet, således at der sker en begrænsning i antallet af større forureningssager.

Dansk Folkeparti har den klare opfattelse, at vor generation med de mange muligheder bør efterlade vore efterkommere et så sundt og miljøvenligt land som overhovedet muligt. Derfor ser vi meget positivt på lovforslaget, som vi formentlig vil støtte.

Med hensyn til lovforslag nr. L 82 har vi den opfattelse, at lovekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996 for så vidt angår intentionerne om håndhævelse af miljøreglerne er tilstrækkelig.

Hvis det under det kommende udvalgsarbejde virker overbevisende, at der kræves en lovændring, vil Dansk Folkeparti naturligvis medvirke hertil.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er jo en god dag for miljøet. Igen skal der lyde en tak til ordførerne for gode og spændende indlæg, og tak til ordførerne for den principielle tilslutning, der er givet til forslagene, endda fra et meget bredt flertal i Folketinget.

Jeg overser ikke, at der har været mange kritiske bemærkninger. Det er jo netop meningen med en første behandling, at man giver udtryk for sine betænkeligheder og sine kritiske spørgsmål; så får vi lejlighed til under udvalgsarbejdet at gå i dybden med disse spørgsmål. Og forudsat at vi kan klare dem af, er der i disse to forslag mulighed for en meget bred tilslutning bag en styrkelse af retshåndhævelsen på miljøområdet, og det er jeg meget glad for.

For mig har det altid virket stødende, at forbrydelser mod miljøet takseres til en helt anden takst og vurderes helt anderledes i vores system end andre forbrydelser. Når en mand kører over grænsen – eller for den sags skyld en kvinde,

men af en eller anden grund er det næsten altid mænd, der laver den slags ting – med bilen fyldt med ulovlige pesticider, som er en afgjort trussel for grundvandet, så takseres det i vores nuværende retssystem – har jeg ladet mig fortælle – til en beskeden bøde på 10.000 kroner. Hvis den vogn havde været fyldt med narkotika, havde man takseret det til en helt anden og meget mere rimelig takst.

Jeg kan ikke se nogen forskel på, at man indfører ulovlige pesticider, som går direkte i grundvandet med enorme belastninger for vandværker og for folk osv., og så at indføre eksempelvis narkotiske stoffer, så jeg er glad for, at man deler regeringens opfattelse af, at vi er nødt til på det her område at have en bedre retshåndhævelse og give udtryk for et langt strengere syn over for miljøkriminaliteten.

Jeg tror, det var hr. Schmidt, der var inde på, at virkningen af de her forslag jo bl.a. er, at de vil virke forebyggende i retning af, at vi får færre tilfælde, og det er jeg enig med ham i. Det er meget vigtigt for os, at vi selv er med til både i forhold til offentlige tilsynsmyndigheder, som hr. Hindrup Andersen og fru Svanholt jo var meget kritisk indstillet over for, og i forhold til virksomhederne at give så klare signaler som muligt, og så er jeg overbevist om, at vi bare ved denne signalgivning er med til at mindske problemet.

Hr. Schmidt var inde på spørgsmålet om at undgå, at de nye regler om miljøansvarlighed førte til besværliggørelse af selve spørgsmålet om tildeling af miljøgodkendelse. Det er jeg enig med ham i. Jeg tror ikke, der er et problem, men lad os undersøge det til bunds. Han spurgte også, om offentlige virksomheder er omfattet af det register, der er forudset, og det er de. I lovforslaget tales der alene om virksomheder, og det dækker både offentlige og private virksomheder. Han nævnte en række andre spørgsmål, herunder om bød størrelsen i relation til registret var rimelig. Han nævnte også i forbindelse med miljøansvarlighedsfortabelse spørgsmålet om, hvorvidt der i den fremgangsmåde, man anvender i forbindelse hermed, skulle være en automatisk forpligtelse til at rejse sagerne ved domstolene osv.

Alt det vil jeg gerne være med til at diskutere. Vi er optaget af, at det her foregår på en ordentlig måde, men selvfølgelig vil jeg ikke her binde mig til noget, der ikke er undersøgt til bunds.

Hr. Brusgaard var inde på, at mange havde udtalt sig også ret anerkendende om disse for-

slag, herunder også vores juridiske myndigheder, og det er klart, at vi lægger vægt på, som også ordførerne har understreget, at retsgarantierne, retssystemet fungerer i relation til forslagene.

Når jeg ikke siger noget specielt til hr. Langkilde, er det, fordi mange af de punkter, hr. Langkilde tog frem, dækkes af det, hr. Schmidt sagde.

Fru Svanholt var inde på spørgsmålet om det kommunale tilsyn: Kunne man nu være sikker på, at der kom nogle minimumskrav til det kommunale tilsyn?

Jeg kan sige til fru Svanholt: Det kan man være sikker på. I den aftale, vi skal udforme nærmere med Kommunernes Landsforening, vil der blive minimumskrav til kommunerne med hensyn til tilsynets kvantitet og kvalitet. Og hvis ikke de opfylder det, er der en række metoder, efter hvilke jeg – eller den til enhver tid værende minister – kan skride ind over for kommunerne.

Vi har endda sagt, at hvis alt det her ikke virker og det efter et par år konstateres, at det ikke virker, så er der den idé, som jeg altid har haft en vis sympati for, men som man bestemt ikke har nogen sympati for i kommunale kredse, at man kan overlade udførelsen af tilsynsopgaven til en anden myndighed eller til en privat institution eller foretagende for den forsømmelige myndigheds regning.

Jeg synes egentlig godt om den tanke. Jo mere man tænker over den, jo mere tiltalt bliver man af den, hvis man ikke er i den kommunale verden. Den kommunale verden kan derimod overhovedet ikke lide den tanke, og jeg har altså taget den ud i første omgang, men det er klart, at den stadig væk ligger der som en mulighed, hvis det her ikke kommer til at fungere. Jeg synes ikke, der skal være tvivl om, at vi ikke kan forlange, at borgerne skal efterleve reglerne, hvis ikke kommunerne lever op til deres ansvar, når det drejer sig om miljøtilsynet.

Til hr. Bent Hindrup Andersen, som jo med rette gør meget ud af det lokale tilsyn, vil jeg gerne sige: Lad os snakke om de forskellige muligheder og ideer, om man skal bureaukratisere det lokale arbejde på den måde, som Enhedslisten har foreslået. Det er jeg stærkt i tvivl om, men at man skal styrke også den lokale befolknings mulighed for at sikre, at kommunerne lever op til deres ansvar, er jeg ikke i tvivl om er en god idé.

Til hr. Brusgaard kan jeg sige, at det her forslag selvfølgelig har passeret alle ministerier i

forbindelse med udarbejdelsen. Hr. Brusgaard er i øvrigt inde på en rigtig tanke, nemlig at det ikke er nok med, at de offentlige myndigheder er efter de miljøsindere, vi jo desværre ved eksisterer i vores land. Også banker og kreditgivende institutioner er efter dem.

Ja, det er jo en god ting, der er sket. Det var jo ikke sådan tidligere, men vi har jo indgået en aftale med Finansrådet, der gør, at de har skrevet rundt til alle deres medlemmer, at med til opgørelsen af kreditværdighed hører efter Finansrådets opfattelse, at der er orden i virksomhedens miljøbøger, at man ikke har vrøvl med myndighederne. Det tror jeg er et virkelig godt rygstød.

Vi har tidligere i dag talt om, hvorvidt penge lugter eller ej. Det skal jeg ikke udtale mig om, men jeg kan i hvert fald sige, at de har en betydelig pædagogisk effekt, som man ikke skal undervurdere i et samfund af vores type.

Hr. Brusgaard mener måske ikke, at problemet er så stort, som vi andre vil gøre det til. Uanset hvor stort eller hvor lille det er, så er det stødende med de sager, vi har oplevet i de sidste år, og dér tror jeg, det er vigtigt, at vi skrider ind.

Hr. Hindrup Andersen har jeg svaret.

En idé med hensyn til at styrke det lokale engagement er det, som fru Svanholt – eller var det fru Gerner Nielsen? Jeg tror, det var fru Svanholt – under en tidligere debat i dag fremhævede, nemlig det lokale »Agenda 21«-arbejde. Hvis det lykkes at få »Agenda 21«-arbejdet til at fungere – og det er jo faktisk kommet i gang i mere end halvdelen af kommunerne, der tilsammen dækker fire femtedele af befolkningen herhjemme – hvis det lykkes at lave beboergrupper omkring byøkologi, energiforbruget i kommunen, mange andre ting, naturgenopretning osv. i kommunen, hvis hele det dér »Agenda 21« lykkes, så kan det måske løse mange af de opgaver, som hr. Hindrup Andersen med rette mener skal løses i lokalsamfundet.

Jeg skal endnu en gang sige tak til ordførerne og sige, at vi meget gerne undervejs i udvalgsarbejdet vil bidrage til en yderligere opklaring, og jeg er sikker på, at når vi mødes her igen til andenbehandlingen, så vil det vise sig, at der er et meget bredt flertal bag disse forslag, og at ikke bare disse ideer, men også andre ideer vil have været igennem en fornuftig gennemprøvelse under udvalgsarbejdet.

Formanden:

Så er der en anden runde med hr. Niels Jørgen Langkilde, fru Anni Svanholt og hr. Bent Hindrup Andersen.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg nåede ikke alt i mit første indlæg, så jeg skal lige tage de elementer op, som ingen andre har berørt. Jeg vil dog godt benytte lejligheden til at rose miljøministeren for de gifttænder, der er trukket ud efter høringsrunden. Det med, at miljøministeren skulle være en slags overbestyrelse, der skulle godkende alt, er vi meget tilfredse med er taget ud, og at man dermed dog signalerer nogen tillid til dem, der arbejder ude i de forskellige virksomheder.

Jeg vil bede om, at der bliver en præcisering af »offentlige også omfattet«. Det ordvalg, der er valgt, når man snakker om direktion, bestyrelse osv., er noget, man normalt forbinder med det private erhvervsliv. Selv om der også er mange kommuner, der nu arbejder med direktører osv., så tror jeg alligevel, det vil være fornuftigt at indsætte et par ord også fra den offentlige verden i den anledning.

Så er der problemet omkring danske kontra udenlandske medarbejdere. Jeg ville være lidt bekymret, hvis det her medvirkede til, at de, der arbejder i risikoområdet, de, der arbejder i miljøbelastende virksomheder, foretrækker at søge arbejde i udlandet, hvis man kan risikere ganske meget i forhold til andre steder ved at søge arbejde her. Jeg tror måske ikke, risikoen er så stor, men vi skal bare lige vende det og sikre, at vi ikke gør et eller andet, der jager alle de gode kemikere ud af landet, eller hvem det nu er.

Derfor er det også vigtigt, og det er så mit tredje punkt, som jeg ikke nåede at få oplyst, hvordan det her egentlig forholder sig til EU-regler. Er der noget tilsvarende? Og hvis der ikke er det, bør vi så ikke, samtidig med at vi sætter det her arbejde i gang, som vi har gjort på andre områder, sende signalet ned til EU: Det er vi i gang med; var det ikke noget, at I lavede noget tilsvarende? For så ville effekten være meget bedre, og hvis der ikke kun var et register over danskere, men også over tyskere osv., kunne vi jo trække gensidigt på det på den led. Og det ville give en langt større effekt, for vi må jo sige, at i mange af de her store koncerner, som kan blive indblandet i det, selv om det normalt er dem, der har mest styr på sagerne, dér kører medarbejderne jo hen over grænserne, og vi skal hverken kunne hoppe fra den ene kommune til

den anden eller fra det ene land til det andet, hvis man vil derud.

Så vil jeg godt have ministeren til at belyse et enkelt eksempel med, at det offentlige er omfattet. Nu er ministeren jo selv aktionær, og hvis nu DONG f.eks. lavede nogle store problemer, kunne vi så risikere, at ministeren ikke længere kunne udøve sit hverv på den måde og blive ansvarlig for det? Så skal vi jo ind og lave noget ny lovgivning, for så er der en anden minister, der skal være aktionær. Hvordan forholder det sig egentlig konkret for offentlige personer? Og vi kunne tage et kommunalbestyrelsesmedlem – det kunne være hr. Hans Christian Schmidt – hvis der var problemer i den kommune, hvad kunne han blive udsat for, i forbindelse med at kommunen lavede et eller andet, som ikke var så heldigt?

Jeg synes, det var et af de elementer, vi også skal have med i udvalgsarbejdet, eller måske kan vi få et foreløbigt svar her.

Anni Svanholt (SF):

Jeg var meget glad for at høre ministerens svar vedrørende miljøtilsyn over for kommuner og amter, men jeg bliver lidt i tvivl om – og det håber jeg jeg kan få uddybet – hvorvidt det med minimumsfrekvensen også faktisk betyder, at ministeren vil udarbejde en bekendtgørelse på området, som altså indeholder de intentioner og det, der er beskrevet i handlingsplanen vedrørende retshåndhævelse, og at der derudover laves en aftale med kommunerne. For jeg anser det også for meget nødvendigt og meget nyttigt at få lavet en ny aftale på det område, sådan at vi får sikkerhed for, at der altså også er medarbejdere til at udøve det miljøtilsyn.

Så lyttede jeg meget efter, men hørte ikke, at ministeren sagde noget om statens tilsyn efter kemikalieloven. Det kunne være en forglemelse. Det håber jeg det var, og jeg håber, at jeg hermed kan få et godt og positivt svar på det område, for det må jo være helt klart, at staten har fuldt ud samme forpligtelse i forhold til kemikalieloven, som kommuner og amter har. Det er jo noget med at feje for egen dør, have orden i eget hus i hvert fald også, når man skal skælde andre ud, og derfor er det meget vigtigt at få præciseret, at den opgave altså skal løses meget bedre, end tilfældet er i dag.

Jeg har tidligere fået nogle meget gode svar om, at der vil blive iværksat en vurdering af, hvordan man kan udøve det tilsyn mere kvalitativt og effektivt, og at der vil blive afsat større

ressourcer til formålet. For når man ser på de ressourcer, der er til rådighed, kan vi godt se, at det er meget beskedent, hvad der kan udføres med de ressourcer. Men det må være meget vigtigt at tage det hele med – både amter, kommuner og staten – under det ansvar, der her er over for miljøet; der skal gennemføres et godt miljøtilsyn hele vejen rundt.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil indledningsvis gerne sige tak til ministeren for en positiv indstilling til at se på, hvordan man kan få det lokale befolkningsmæssige engagement til at blomstre og til at være det, der i øvrigt også er med til at overleve en hvilken som helst regering og en hvilken som helst minister, og det er derfor, vi mener, det er en vigtig ting, at det er dér, man får lagt vægten i miljøkontrollen.

Så vil jeg gerne spørge ministeren om en enkelt ting, som ministeren ikke svarede på: Mener ministeren ikke, at det er lidt dobbeltmoralisk at sige, at nu må man ikke besidde de pesticider, der er forbudt herhjemme, men man må gerne producere dem? Er det ikke sådan, at det egentlig burde være endnu mere forbudt at producere dem og så måske lidt mindre forbudt at besidde dem? Men det er den omvendte rækkefølge, der er lagt ind i lovforslaget, nemlig at besiddelsen er ulovlig, salget er halvulovligt, men produktionen – så vidt vi læser lovforslaget – er fuldt lovlig, og det er efter min opfattelse lige det stik modsatte af narkolovgivningen. Og jeg synes egentlig, at den måde, som narkolovgivningen er bygget op på, er meget fornuftig.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke det er sådan, at det bør sikres, at man heller ikke må producere de ting, som man ikke må ligge inde med. Jeg er enig i, at det her indgreb er med til bl.a. at få stoppet den transport, der kan være over grænsen især af minimidlerne, som ikke er tilladt herhjemme, og det skal selvfølgelig standses, men det er vel også lige så vigtigt at få forbudt at producere dem, få stoppet produktionen af pesticider, der er forbudt herhjemme.

Miljø- og energiministerens (Svend Auken):

Jeg er villig til at diskutere hr. Hindrup Andersens spørgsmål under udvalgsarbejdet. Jeg tror ikke, at det er helt så enkelt, som han fremstiller det, selv om jeg godt kan se ræsonneret, men jeg tror, det er lidt mere kompliceret end som så. Vi har jo ting, som vi producerer, og som vi legitimt producerer til eksport, fordi dér

gælder helt andre forhold, og disse skal virke i forhold til helt andre forhold end vores egne, som vi ikke under nogen omstændigheder vil have ind i det danske miljø; men vi skal undgå anklagen for dobbeltmoral, så jeg er villig til at diskutere spørgsmålet.

Med hensyn til hr. Langkildes idé om EU-reglen så er jeg med min store interesse for ydre mission meget positiv over for dette, og jeg er sikker på, at mine kolleger vil tage vel imod det, hvis det er et enigt eller næsten enigt Folketing, der står bag det. Vi kører jo en meget hård linje – i øvrigt støttet af tror jeg hele Folketinget – for retshåndhævelsen i EU, som jeg synes stadig væk lader meget tilbage at ønske. Det er stødende for miljøbevidstheden her til lands, at vores virksomheder og borgere skal overholde en række regler, som har deres udspring i EU-reguleringer, og så bliver de tilsvarende regler hverken implementeret eller overholdt i andre lande. Det er dårligt for miljøet, og det er også dårligt for moralen. Så det vil jeg gerne sige ja til.

Med hensyn til formuleringerne af ansvar for private og offentlige virksomheder og kommunalbestyrelsesmedlemmer, enekaktionærers ansvar: Lad os tage det under udvalgsarbejdet. Jeg kan høre, at der kommer nogle spændende spørgsmål.

Til fru Svanholt: Vi er indstillet på, at det her bliver i en form, så det bliver retligt bindende for den enkelte kommune. Når vi taler om minimumsfrekvenser for miljøbesøg, er det ikke bare nogle henstillinger, vi taler om, og det siger sig selv, at vi ikke kan sætte kikkerten for det kritiske øje i forhold til kommunerne, og så sætte den for det blinde øje, når det drejer sig om Miljøstyrelsen. Findes der brodne kar dér? Jeg har ikke mødt dem endnu, men findes de, så vil de blive taget ved vingebenet, forudsat at det er muligt at tage et broddent kar ved vingebenet!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsi-

gelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 52: Forslag til lov om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. (Vandafledningsbidrag for sommerhuse).

Af Aage Brusgaard (FP) og Ole Donner (DF) m.fl.

(Fremsat 5/11 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Umiddelbart forekommer dette lovforslag fra hr. Brusgaard sympatisk, men der er en række grunde til, at regeringen ikke kan støtte det.

Det, der er baggrunden for lovforslaget, er i virkeligheden et overgangsproblem, og problemet er ved at løse sig selv, da mange ejendomme allerede har fået installeret vandmålere, og da alle ejendomme senest med udgangen af 1998, altså 2 år fra i dag, skal have installeret vandmålere og afregne efter målt forbrug. Endvidere er der allerede i dag mulighed for at fastsætte det skønnede vandforbrug lavere for sommerhuse. Det er der nogle kommuner der gør, mens andre ikke gør det.

Det nuværende maksimum for skønnet vandforbrug på 170 m³ blev indsat i 1992 netop for at tilgodese boliger, der skønsmæssigt blev ansat til et vandforbrug, der var højere end det faktiske vandforbrug, og den gældende regel kan ikke betegnes som en særskat for sommerhusejere, sådan som det hævdes i forslaget. Kloakforsyningen skal hvile i sig selv, dvs. at der ikke må opkræves større samlet bidrag end svarende til de faktiske omkostninger. I loven har man valgt vandforbruget som fordelingskriterium for at sikre enkle, ensartede regler i kommunerne.

Det kan i øvrigt undre mig lidt, at forslagsstillerne, altså Fremskridtspartiet, ikke i 1992, da et helt enigt Folketing senest ændrede betalingsreglerne, rejste problemstillingen. Dengang var problemet unægtelig mere aktuelt end nu, hvor